

Tilburg University

Kabinet moet zich met NOW 3.0 meer richten op werknemer en nieuw werk

Wilthagen, Ton

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2020

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Wilthagen, T. (2020). Kabinet moet zich met NOW 3.0 meer richten op werknemer en nieuw werk. *Het Financieele Dagblad*, 1.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

ARBEIDSMARKT

Kabinet moet zich met NOW 3.0 meer richten op werknemer en nieuw werk

Het kabinet besluit deze dagen over nieuwe tijdelijke noodmaatregelen voor behoud van werkgelegenheid in de coronacrisis. Dit steunpakket NOW 3.0 is opvolger van NOW 2.0, dat geldt tot 1 oktober. De steunpakketten zijn veel ruimer dan de deeltijd-WW die we van de vorige crisis kennen.

Ook andere landen staan voor de lastige vervolgkeuze. Nietsdoen is geen optie, zo concluderen ook het Centraal Planbureau (CPB) in zijn publicatie 'Lessen voor de CPB' en het Britse Institute for Public Policy Research (IPPR). Want doe je niets, dan loopt de werkgelegenheid dramatisch terug en neemt de werkloosheid nog forser toe. Bovendien zien we dan een enorme vernietiging van menselijk kapitaal.

Tot nu toe maken 140.000 bedrijven en 2,6 miljoen werknemers gebruik van NOW-steun. Intussen is duidelijk dat het kabinet de steun wil voortzetten. Het debat gaat over in welke vorm en voor welke periode dit moet gebeuren.

WERKTIJDVERKORTING

Want ook de duur van de maatregelen is cruciaal. Steunmaatregelen in de vorm van werktijdverkorting, loonkostensubsidie of tijdelijke werkloosheidsvoorzieningen (zoals in België) werken minstens een jaar effectief, zo blijkt uit onderzoek. De verwachting is dat het kabinet bij NOW 3.0

➤ **Nieuw steunpakket moet voor langere duur zijn**

➤ **NOW 3.0 meer richten op de werknemer**

➤ **Meer maatregelen 'van werk naar werk' noodzakelijk**

voor een langere duur kiest dan bij de vorige maatregelen, tot de zomer van volgend jaar. Dat is geruststellend, zeker nu het CPB deze week voorspelde dat de economie en arbeidsmarkt wellicht langdurig of zelfs blijvend beschadigd blijven.

RESCUE & RECOVERY

De hersenkraker voor het kabinet betreft het verdere ontwerp van NOW 3.0. Het IPPR vatte goed samen wat het tweeledig doel moet zijn van de noodmaatregelen: 'rescue & recovery'. Het blijft belangrijk om banen te redden, zeker als er onverhoopt een volgende grote golf komt en we opnieuw in een lockdown moeten. Tegelijkertijd is het cruciaal dat we economisch herstel bevorderen, vooral door werknemers in probleemsectoren naar nieuwe banen te begeleiden waar ze wél productief kunnen zijn.

De NOW-regeling zal waarschijnlijk nog langere tijd mee moeten. In de verkenning wijst het CPB terecht op twee cruciale aspecten waarmee het kabinet de flexibiliteit van de regeling kan vergroten. Allereerst de drempel van het omzetverlies, waarboven bedrijven in aanmerking komen voor loondoorbetaling. Daarnaast het percentage van de loonkostensubsidie. Uiteraard is steeds een mix van beide mogelijk.

Deze aanpassingen lijkt het kabinet nu te maken, in de vorm van een hogere drempel en een lagere vergoeding van de loonsom. Het effect van die combinatie is

niet gering en dat veroorzaakt momenteel al de nodige onrust. Het is net als met het coronavirus: als het kabinet te hard aan deze knoppen gaat draaien, zal het werkloosheidsvirus verder oplaaien.

Ook is het noodzakelijk dat de NOW 3.0 (of een aparte regeling) actief gaat bijdragen aan de overstap naar nieuw werk in bedrijven waar dat onvermijdelijk is. De focus kan niet blijven liggen op behoud van werk bij dezelfde werkgever, zoals bij de eerdere steunpakketten. Was de steun eerst voornamelijk gericht op de werkgever en zijn bedrijf, nu zal ook de werknemer meer aandacht moeten krijgen.

MOBILITEITSBONUS

Het CPB geeft hiervoor al een mogelijk criterium aan: werknemers die werkzaam zijn bij een bedrijf dat NOW-steun krijgt, moeten in aanmerking kunnen komen voor een mobiliteitsbonus. Deze bonus kan een werknemer inzetten om over te stappen naar een bedrijf met perspectief op werk. Er is daarbij vanzelfsprekend een goed samenspel tussen meerdere partijen nodig.

Idealiter blijft de werknemer in dienst bij het NOW-bedrijf totdat de overstap wordt gemaakt, zodat er geen werkloosheid ontstaat. Het NOW-bedrijf zou de werknemer geheel of gedeeltelijk kunnen vrijstellen van werk. Het is echter niet te verwachten dat de oude werkgever zorg kan en wil dragen voor de scholing die voor het nieuwe werk nodig is.

Daarom moeten de beoogde werkgever, het scholingsfonds van die sector plus regionale arbeidsmarktorganisaties tijdig in het spel worden betrokken. Het landelijke scholingsprogramma 'Nederland leert door' kan daarbij ook behulpzaam zijn.

Als het kabinet te hard aan de knoppen gaat draaien, zal het werkloosheidsvirus verder oplaaien

Tijdelijke detachering van werknemers van noodlijdende bedrijven naar bedrijven waar wel werk is, is soms ook een mogelijkheid. Dit is minder kostbaar. Een bijkomend voordeel is dat bedrijven hun vaak met moeite geworven werknemers niet definitief kwijtraken.

In de vorige crisis werd de kenniswerkersregeling geïntroduceerd. Via deze regeling konden bedrijven in moeilijkheden hoogopgeleide kenniswerkers toch behouden, door ze tijdelijk bij universiteiten en onderzoeksinstellingen onder te brengen.

Zo'n regeling zou nu breder kunnen worden opgezet, dit keer niet alleen voor hoogopgeleiden, en kan met regionale werkgelegenheidspools worden uitgevoerd.

Maar voor veel functies is bijscholing noodzakelijk. De vraag is of dat voor een tijdelijke overstap loont én wie dat betaalt. Uiteraard bestaat altijd de kans dat de gedetacheerde werknemer uiteindelijk niet meer teruggaat naar het oude bedrijf. Maar in zo'n geval heeft de oude werkgever in ieder geval kosten bespaard en heeft de nieuwe werkgever een goede arbeidskracht kunnen werven.

Al met al lijkt het kabinet met de nieuwe NOW 3.0 onder moeilijke omstandigheden een behoorlijk evenwichtige keuze te gaan maken. Maar voorzichtigheid blijft geboden. Daarnaast is dringend een pakket maatregelen nodig dat zorgt voor werkzekerheid waar de baanzekerheid verdwijnt.

Ton Wilthagen is hoogleraar Arbeidsmarkt, Tilburg University. Reageer via expert@fd.nl.

